

Føroyar í 1988:

Ferðin minkaði

Sigurd Poulsen, landsbankastjóri, hevur gjørt hendan samandrættin burtúr hagtølunum fyri 1988:

Fyribilsuppgærdin av tjóðarroknskapinum fyri 1988 visir at vøksturin í búskapinum er avtakandi. Bruttotjóðarvøkstur vaksur við 6%, sum er nakað minni enn undanfarin ár.

Tollinntøkurnar eru stagneraðar í mun til 1987, meðan studningur til vinnu, serliga fiskivinnu er øktur nógv. Hetta ger at bruttofaktortekur vaksur væl meira enn bruttotjóðarinntøkan ella við 10%. At tollinntøkurnar ikki vaksa so nógv, er mest av at innflutningurin av persónbilum er minkaður nógv. Bilar bera í mun til aðrar innfluttar vörur stør gjöld.

Gongdin í inntøkuflytingum millum Føroyar og utlandið ger at tóka bruttotjóðarinntøkan vaksur minni enn bruttotjóðarvøkstur — 4%. Nytslan vaksur sløk 10%, ella á leið sum bruttofaktortekur og lönir. Hetta ger at bruttouppsparingin í 1988 minkar ikki so lítið í mun til undanfarin ár.

Virksemið

Í 1988 eru goldnar 4,1 mia. í lønum gjøgnum samtíðarskattin. Vøksturin er 10% í mun til 1987. Hesin vøkstur kann tó ikki allur takast sum vøkstur í virksemini. Sattmálalønir eru øktar heilt fitt í 1988. Arbeiðsmarkaðurin hevur verið pressaður nú í fleiri ár, so lønaragðing er helst kend í fleiri vinnugreinum. Harafturat er studningsiskoyti ein stórt partur av vøkstrinum í fiskivinnuni.

Lønavøkstururin hevur ikki verið so stórtur í vøruframleiðandi vinnum, sum fiskatilvirkning, tekniskum umvælingum og smíði og idnaðarframleiðslu. Í hesum vinnum er virksemið helst minkað. Somuleiðis er við sjóflutningi.

Í almennum tænastuveitingum er lønavøkstururin 9%, og fittur partur av hesum er vøkstur í sáttmálalønnum.

Flest allar aðrar vinnur hava havt stóran lønavøkstur. Í fleiri av hesum er virksemið økt. Neðst kunnu fiskaaling, flut-

ingur annars (á landi og flogferðsla) og informati-
ónstænastur (ráðgeving).

Bygging hevur lønavøkstur uppá 17%. Í innflutninginum tykist at tilfar til liðugger av húsum er økt, meðan tilfar og maskinur til at seta nýggj byggiarbeiði í gongd er minkað.

Útflutningur

Fyribilsuppgærdin av útflutninginum í 1988 visir aðrætti tøl enn mett á ólav-søku, mest tí at fleiri skip eru tikin við nú enn tá.

Samlaða útflutningsvirði er 2,3 mia. kr. í 1988, sum er 70 mio. minni enn í 1987. Uttan skip er virðið 2,0 mia. kr. sum er 115 mio. kr. meira enn í 1987.

Útflutningurin av skipum er væl minni í 1988 enn í 1987, men bæði árin er hesin útflutningur óvanliga stórtur.

Gongdin er skiftandi fyri ymsar vørubólkar í fiskiútflutninginum.

Fiskafлак er minkað við 17 mio. kr. og 3.600 tons-um. Saltfiskur við 87 mio. kr. og 2.700 tons-um.

Skeljadyr eru økt við 122 mio. kr. og 3.000 t., serliga er tað rækjuveiðin við Canada, sum er økt nógv. Laksur og sil er økt við 13 mio. kr. herav er alifiskurin øktur við 30 mio. kr. tvs. at villaksurin er minkaður. Idnaðarfiskurin er vaksin við 71 mio. kr. og 16.000 t.

Innflutningur

Innflutningurin í 1988 er mettur út frá donskum útflutningi til Føroya. Til-samans er hann 3,4 mia. kr., 140 mio. meir enn í 1987. Uttan skip er hann 2,8 mia. kr., 182 mio. kr. meira enn í 1987.

Fóður til landbrúk og aling vaksur nógv, 57%.

Vørur til bygging vaksu við 35 mio. kr. Tað eru lidnar vørur og timbur, sum vaksa (100% og 54%), meðan aðrar vørur til bygging minka 10%.

Vørur til aðra framleiðslu, tvs. idnaðarframleiðslu minka eitt sindur. Pappir, tekstilvørur, jarn og stál, ymsar rávørur og lutir til skipsmótur og annað minka nokk so fitt. Hinevni vaksu plastvørur (100%), kemikaliu-

vørur, og lutir til el-maskinur og flutningstól. Brenniveini minkar eitt vet.

Maskinur til skrivstovur og til bygging minka, meðan aðrar maskinur vaksa nakað. Samanlagt minka maskinur og kapitalgúter eitt vet.

Vørur til nytslu vaksa við 20%. Rækkur til virkið á Oyri standa fyri 10% av

Hvor innfluttur bilur er fullur av krónum í landskassan.

Bilainnflutningurin minkaði ikki sirt í 1988 og tí minkaðu eisini tollinntøkurnar

vøkstrinum, so nytslúvørurnar vaksa 10%. Klædnavørur vaksa ikki, men annars vaksa ymsar nytslúvørur við upp til 20%.

Fullan lumma av hashi

— Ungur maður tikin í tollinum á flogvøllinum

Tollararnir í Vágum tóku í gjár ein 22 ára gamlan mann, sum hevði 200 gramm av hashi í jakkalummanum.

Maðurin var millum tey 24 ferðafólkin, sum komu við Maersk-flogfarinum á middegi. Hann er dani, men hann arbeidir í Føroyum og hevði verið niðri í jólafrii.

Maðurin varð steðgaður í einari vanligari rutinukanning, sum tað eitur á tollaramáli. Hann hevði hashplátuna, sum var 15 sentimetrar long og 6-7 breið í einum jakkalumma.

Tann óhepni maðurin

varð fluttur til Havnar, har kriminalfogreglan avhoyrði hann seinnapartin í gjár. Steða varð ikki tikin til, um hann skuldi í grundlógaravhoyring í rættinum ella um hann skuldi latast leysur eftir avhoyringina á politistæði.

200 gramm er stór nøgd, funnin er í einum her á landi. Revsingin fyri at smugla hash er harðari, um endamálið hevur verið at selt hashið. Hashsøla í Føroyum gevur góðan vinning, tí prisurin her er dupult ella triggjar ferðir so høgur sum í Danmark.

hd

Filmsfelagið skjýtur við skørpum

Í morgin byrjar Filmsfelagið aftur sýningar sínar.

Fyrsti filmur á skránni er kenda westernsøgan »Hin góði, hin óndi og hin grími« hjá Sergio Leone.

Sýningin verður í Sjótleikarhúsinum kl. 15.00 og hon varar triggjar tímar.

Í søkstiárunum vórðu gjørdir nógvir sonevndir »spaghettwesterns« (spaghetti sipar til Italia). Ofta var so sum so við dygdini, samanborið við teir ekaðu western ur USA (t.d. John Ford). Men onkur var tó á rættliga góðari leið. Eitt nú Sergio Leone, sum eisini hevur gjørt »Once Upon a Time in the West« (bæði Filmsfelagið og SvF hava sýnt hann).

»Hin góði, hin óndi og hin grími« (1966) er annar filmurin í røðini, har Clint Eastwood hevur høvuðsleiklutin.

Meðan borgarakriggið herjar í Amerika, royna triggjar ránsmenn at fáa hendur á einum dýrum gullgripi. Ongin sleppur at forða teimum, teir lemja og drepa miskunnarleysast á ferð síni móti málinum. Men tá teir eru

komnir á mál, viknar vinarlag teirra og teir fara at berjast hvør móti øðrum.

Hinir báðir høvuðsleikararnir eru Lee Van Cleef og Eli Wallach. Upptøkurnar eru gjørdar í Spania. Filmurin er harðligur, men tann stílvissi Leone dugir betur enn nógv onnur at siga eina spennandi, undirhaldandi søgu við livandi myndum. »Once Upon a Time...« var ein sonn frøi fyri eygað og fyri alt tað oyrað eisini. Leone veit, at filmur kann geva eitt upplivilsi, ongin onnur listagrein megnar. Og hesa vitan brúkar hann í arbeiði sínum.

Aftur broyting

Filmsfelagið er enn einaferð noytt at broyta skránnar av orsökum, tað ikki sjálvt kann gera nakað við. Ein biografiur í Danmark hevur oyðilagt »Stranger than Paradise«, sum Filmsfelagið ætlað at sýna 22. januar. Spell, tí hetta er annars ein áhuga-verdur filmur, gjørdur burtur úr tí, sum leyp av, tá Wim Wenders gjørdi ein film.

Sýning verður kortini 22. Filmsfelagið fær ein annan film, ein nýggjan ur Kuba. Hann eitur á donskum »En mand med succes« og hevur fingið sera góð ummæli.

hd